

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Europaudvalget
EUU alm. del - Bilag 183
Offentligt

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Formand for Europaudvalget, Elisabeth Arnold
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Sagsnr. 05-1348
Vores ref. HJE/hrh
Deres ref.

OMTRYK 31/1-07

(Henvendelsen fra LO erstatter tidligere
omdelte bilag 183, som i stedet er omdelt
på KOM (2006) 0817 – bilag 1)

Den 25. januar 2007

Kære Elisabeth Arnold

Forfatningstraktaten er fortsat et spændende bud på EU's fremtid, som på mange måder imødekommer LO's ønsker om et mere effektivt og socialt Europa. Den politiske situation efter folkeafstemningerne i Frankrig og Holland gør det imidlertid urealistisk, at forfatningstraktaten kan vedtages uden ændringer. Meget afhænger af det franske præsidentvalg i april/maj 2007.

LO har i "tænkepausen" gennemført en række aktiviteter med henblik på at afdække, hvilke ønsker fagbevægelsens medlemmer, tillidsfolk og forbund har til EU's fremtidige indsats.

På den baggrund har LO's Hovedbestyrelse den 19. januar 2007 vedtaget det vedlagte papir om LO's visioner for et Europa med mere velfærd og socialt ansvar.

Det Europæiske Råd skal den 25. marts, hvor EU fylder 50 år, vedtage en politisk erklæring om Europas værdier og ambitioner. Senere skal Det Europæiske Råd vedtage en rapport fra det tyske formandskab, som skal danne grundlag for, hvordan reformprocessen i EU kan fortsættes. Hvis EU skal have større opbakning fra borgerne skal den politiske erklæring og den videre reformproces særligt afspejle de værdier og ambitioner, som optager Europas arbejdstagere.

Jeg opfordrer derfor regeringen og Folketingets Europaudvalg til at lade sig inspirere af LO's praktiske visioner i de kommende debatter om EU's fremtid.

For god ordens skyld er et enslydende brev sendt til statsministeren, udenrigsministeren og beskæftigelsesministeren.

Med venlig hilsen

Hans Jensen

LO's visioner for et Europa med mere velfærd og socialt ansvar

(Vedtaget af LO's Hovedbestyrelse den 19. januar 2007)

Den 25. marts 2007 fylder EU 50 år. Danmark har været med siden 1973. Der er mange gode grunde til at ønske tillykke. Europa opfandt nationalstaten og velfærdsstaten. EU har igennem sine 50 år udviklet et forpligtende samarbejde mellem stadig flere suveræne nationalstater i Europa, og EU har med fredelige midler og dialog skabt mere samarbejde og demokrati i sit nærområde end noget andet sted i verden. EU er et eksempel, som breder sig til andre regioner af verden (ASEAN, Mercosur, Den Afrikanske Union, Den Arabiske Liga).

Europa opfandt også de faglige organisationer. Det er ikke uden grund, at Europa har kortere arbejdsdage, længere ferie, mere socialt ansvar og mindre ulighed end andre dele af verden. Det er heller ikke uden grund, at EU og medlemslandene er langt de største ydere af udviklingsbistand til fattige lande. Kvaliteten af den sociale markedsøkonomi i EU bør efter LO's opfattelse danne rollemodel for udviklingen på det globale marked.

Men EU skal også udvikles yderligere indefra med vægt på vækst, velfærd, lige muligheder og socialt ansvar. LO forsøger hele tiden at påvirke beslutningsprocessen i EU med nordiske og faglige traditioner, som kan styrke lønmodtagernes og medlemmernes interesser. LO arbejder for et mere åbent og demokratisk EU med lavere magtdistance, hvor den gensidige tillid og troværdighed kan udvikles. De nordiske lande har gode muligheder for at påvirke EU's udvikling i retning af mere samarbejde og gensidig tillid på virksomhederne, som kan fremme lønmodtagernes selvstændige deltagelse og innovative bidrag. Begrebet "flexicurity" er et godt eksempel på den interesse, som det danske arbejdsmarked har vakt i EU. LO ønsker et EU, som kan støtte medlemsstaternes indsats for at sikre alle gode og lige muligheder og for at holde hånden under svage og udsatte grupper.

EU er kommet et godt stykke ad denne vej. Alligevel kan det ikke skjules, at EU i dag befinder sig i en "tænkepause", som kan blive til en krise, hvis ikke politikerne, fagbevægelsen og borgerne sammen finder andre veje.

Det Europæiske Råd har i juni 2006 opfordret de europæiske ledere til at vedtage en politisk erklæring, som skal fastslå Europas værdier og ambitioner og bekræfte deres tilsagn om at leve op til dem. Det skal ske på 50-års dagen for Rom-traktaterne den 25. marts 2007. I juni 2007 skal Det Europæiske Råd drøfte en rapport fra det tyske formandskab om status for drøftelserne af forfatningstraktaten. Rapporten skal danne grundlag for afgørelser om, hvordan reformprocessen i EU kan fortsættes.

Efter LO's opfattelse er forfatningstraktaten et forslag, som i meget høj grad tager højde for borgernes og de faglige organisationers ønsker om et mere effektivt og et mere socialt Europa. LO foretrækker derfor umiddelbart, at forfatningstraktaten ratificeres i overensstemmelse med de nationale procedurer. LO erkender imidlertid, at folkeafstemningerne i Frankrig og Holland kan gøre det nødvendigt også at overveje andre muligheder.

Det er LO's opfattelse, at Det Europæiske Råd i sin erklæring på fødselsdagen den 25. marts 2007 om Europas værdier og ambitioner bør fokusere fremadrettet på emner, som optager borgerne. Det Europæiske Råd bør ikke mindst stille skarpt på EU's og medlemsstaternes ambitioner for en bæredygtig udvikling, fuld beskæftigelse, velfærd og forbrugerbeskyttelse i det indre marked og borgernes bekymring for globaliseringens mulige konsekvenser.

Hvis EU skal sikre større opbakning fra lønmodtagerne til et tættere samarbejde, skal også respekt for faglige grundrettigheder samt sociale og arbejdsmarkedspolitiske ambitioner fremhæves i erklæringen. Fagbevægelsen på relevant niveau bør inddrages aktivt i arbejdet med teksten.

Uanset hvad det tyske formandskab vil foreslå af reformmuligheder i juni 2007 efter konsultationer af medlemsstaterne, herunder en eventuel genforhandling af forfatningstraktaten, bør EU og medlemsstaterne have høje ambitioner på ovennævnte områder.

LO har i EU's tænkepause gennemført en række aktiviteter med henblik på at undersøge, hvad LO's medlemmer mener om EU's betydning. LO har gennemført en række fokusgrupper for henholdsvis tillidsrepræsentanter og menige medlemmer, og LO har afholdt et miniseminar, hvor forbund og karteller fremlagde og diskuterede deres synspunkter. Der var i fokusgrupperne en måske overraskende positiv holdning til EU's betydning som mulig garant for sociale værdier og rettigheder på det indre marked og i en stadig mere åben global økonomi. Inspireret af dette arbejde har LO nedenfor sammenskrevet sine visioner for et fremtidens Europa med mere velfærd og socialt ansvar:

EU og medlemsstaterne skal bygge på respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten, retfærdig fordeling af goderne og respekt for menneskerettighederne. På det sociale område kan værdierne samlet beskrives som fuld beskæftigelse, velfærd og retfærdighed.

De fælles værdier skal understøttes af en social markedsøkonomi, solidaritet og samhørighed. Et aktivt samspil mellem den økonomiske politik, beskæftigelsespolitikken samt social- og arbejdsmarkedspolitikken er en forudsætning for vækst og velfærd med fuld beskæftigelse. EU's og medlemsstaternes sociale dimension bør tænkes som en investering i flere og bedre jobs.

Vækst- og stabilitetspagten skal sikre en fornuftig balance mellem hensynet til stabilitet på den ene side og hensynet til vækst og beskæftigelse på den anden. For at fremme finansieringen af velfærdsudviklingen må EU også få hul på spørgsmålet om europæiske minimumssatser for selskabsskat og for de multinationale virksomheders spekulation i at overføre udgifterne til det land, hvor skatten er lavest.

EU og medlemsstaterne skal respektere og sikre efterlevelsen af de økonomiske og sociale grundrettigheder, som er nævnt i EU-Charteret om grundlæggende rettigheder, som blev vedtaget på topmødet i Nice den 7. december 2000. Det gælder ikke mindst de grundlæggende faglige rettigheder som forhandlingsretten og retten til at gennemføre kollektive kampskridt, herunder strejke, i overensstemmelse med EU-retten og national lovgivning og praksis. De faglige grundrettigheder bør positivt og utvetydigt omfatte adgangen til tværnationale sympatikonflikter, når hovedkonflikten er lovlig i sit hjemland. EU bør overveje særlige bindende initiativer, som kan sikre de multinationale selskabers sociale ansvar og deres overholdelse af de grundlæggende rettigheder.

EU og medlemsstaterne skal inden for hver deres kompetencer fremme en økonomisk og social udvikling med fuld beskæftigelse, adgang til uddannelse for alle, lige muligheder, gode arbejdsvilkår, sikkerhed og sundhed på arbejdspladserne og velfærd på højt niveau.

EU og medlemsstaterne skal inden for hver deres kompetenceområder udvikle en offentlig service af høj kvalitet, herunder sociale velfærdsydelser og en indsats, som rækker ud imod de svageste grupper.

LO opfordrer Det Europæiske Råd til at drøfte, hvordan EU bedre kan støtte medlemsstaternes indsats for at fremme velfærden med fuld respekt for de nationale identiteter og medlemsstaternes ret til selv at bestemme, hvordan deres tjenesteydelser af almen interesse skal defineres, organiseres og finansieres. LO ser det som en mulighed, at et konvent med deltagelse af arbejdsmarkedets parter får til opgave at vedtage en højtidelig erklæring om, hvilke velfærdsydelser alle borgere i EU bør være berettigede til.

Offentligt regulerede tjenesteydelser af almen interesse på højt niveau er en forudsætning for borgernes og arbejdstagernes livskvalitet. LO opfordrer derfor Kommissionen til at fremlægge forslag i overensstemmelse med traktaten, som kan støtte medlemsstaternes bestræbelser på at sikre kvaliteten af de almene tjenesteydelser uden at svække EU's regler om konkurrence.

EU skal fortsat supplere medlemsstaternes indsats ved at vedtage minimumsdirektiver om arbejdsvilkår på et stadigt stigende niveau i overensstemmelse med Traktaten. Minimumsdirektiverne skal modarbejde unfair konkurrence og social dumping på tværs af grænserne. EU's minimumsdirektiver skal respektere de forskellige nationale traditioner på overenskomstområdet. Kommissionen opfordres til at overveje passende forbedringer af EU's eksisterende minimumsdirektiver, herunder minimumsdirektiverne om ligestilling mellem kønnene, information, høring og medbestemmelse i tværnationale virksomheder og sikkerhed og sundhed på arbejdspladserne. EU bør desuden vedtage Kommissionens direktivforslag om beskyttelse af vikarer, så de sikres samme beskyttelse og sociale tryghed som arbejdstagere i normale ansættelsesforhold, og Kommissionen bør fremsætte forslag om beskyttelse af andre atypiske ansættelsesformer f.eks. free lancere, som ikke i dag er sikret ligebehandling. Europakommissionen bør ligeledes snarest fremsætte et passende forslag om beskyttelse af arbejdstagernes personoplysninger. Europakommissionen har i november 2006 vedtaget en grøn bog, som er et

debatoplæg om EU's fremtidige arbejdsret. Desuden vil Kommissionen i 2007 fremlægge et forslag til et frivilligt system, som kan gøre tværnationale overenskomster bindende for parterne. LO støtter udviklingen af en arbejdsretlig dimension og social tryghed i EU, men understreger, at Kommissionen skal respektere de forskellige nationale traditioner i medlemsstaterne, herunder nationale overenskomstsystemer og kompetencer for udpegning af nationale repræsentanter i europæiske udvalg og organer. Endelig opfordres Europakommissionen til at øge sin indsats for at sikre en mere ensartet og ligeværdig implementering af EU's direktiver med fuld respekt for de nationale traditioner på overenskomstområdet.

EU's politik for større samhørighed, herunder midlerne i Strukturfondene, skal understøtte strategierne for vækst og beskæftigelse (Lissabon målene) og rette sig mod de svageste grupper i de fattigste regioner.

EU og medlemsstaterne skal øge budgetterne til forskning og udvikling og som minimum opfylde Barcelona målsætningen om at benytte 3 % af BNP til forskning og udvikling herunder 1 % til offentlig forskning. Der skal også ske en massiv satsning på uddannelsesområdet for at sikre livslang læring og øget uddannelse ikke mindst til personer med ringe kvalifikationer.

Større samarbejde mellem europæiske uddannelsesinstitutioner og større mulighed for udveksling af studerende og lærlinge skal fremmes.

EU fremmer den fri bevægelighed for arbejdstagere på tværs af grænserne og sikrer koordineringen af de nationale systemers sociale sikring, så vandrende arbejdstagere trygt kan tage arbejde i et andet EU-land.

Arbejdsgivere, som udstationerer arbejdstagere midlertidigt fra et EU-land til et andet, skal overholde værtslandets lovregler og overenskomster i overensstemmelse med EU's direktiv 96/71 og de gældende konventioner om lovvalg.

Udstationeringsdirektivet bør forbedres, så medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter sikres de nødvendige muligheder for og forpligtelser til en bedre håndhævelse af udstationerede lønmodtageres rettigheder.

EU har brug for en fælles politik for vandrende arbejdstagere og lovlig migration fra tredjelande og en fælles forebyggelse af illegal indvandring. LO opfordrer den danske regering til at støtte udviklingen af en sådan politik, selvom den er omfattet af det danske forbehold.

En effektiv social dialog og et samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter og myndighederne er en forudsætning for at skabe den balance mellem tryghed og fleksibilitet, som skal sikre Europas velstand og konkurrenceevne.

EU og medlemsstaterne skal derfor aktivt fremme social dialog og faglig organisering med fuld respekt for parternes autonomi og de forskellige nationale traditioner. Faglig organisering er ikke mindst vigtig i den offentlige sektor, hvor flere lande forbyder for eksempel politi og militær personel at organisere sig. Arbejdsmarkedets parter bør udveksle erfaringer på tværs af grænserne, som kan styrke den faglige organisering.

Den europæiske sociale dialog og sektordialog har skabt positive resultater i form af europæiske aftaler. LO opfordrer derfor arbejdsmarkedets parter på europæisk niveau til seriøst at overveje, hvordan europæiske aftaler kan få større gennemslag og uenigheder om deres fortolkning afgøres.

EU's retningslinier for den økonomiske politik og beskæftigelsen (Lissabonstrategien) skal mere målrettet koordinere og fremme medlemsstaternes indsats for at sikre en god konkurrenceevne, lige muligheder, fuld beskæftigelse, bedre jobs, livslang læring, social samhørighed, innovation og en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter opfordres til at forstærke deres indsats for at sikre strategiens implementering og gennemslag.

EU's globale rolle

EU og medlemsstaterne skal aktivt fremme de europæiske værdier og ambitioner i globale sammenhænge og internationale institutioner

EU skal arbejde for opbygningen af demokrati, retsstat og en verdensorden, som hviler på samarbejde, aftaler og dialog.

EU og medlemsstaterne skal sikre efterlevelsen af ILO's grundlæggende konventioner om foreningsfrihed, kollektive forhandlinger, børnearbejde, tvangsarbejde, ligestilling og ikke-diskrimination. Dette er specielt vigtigt i forbindelse med indgåelse af handelsaftaler med enkelte lande eller grupper af lande og specielt i forhold til Kina.

EU og medlemsstaterne støtter OECD's retningslinier for multinationale selskaber.

EU og medlemsstaterne støtter udbredelsen af ILO's initiativ om "decent work", som skal fremme indsatsen for at skabe retfærdige og ordenlige arbejdsforhold for mænd og kvinder verden over gennem lovgivning og aftaler på nationalt og internationalt niveau.

EU og medlemslandene kan gøre en særlig indsats i forhold til internationale organisationer og institutioner som FN, WTO, IMF, Verdensbanken, OSCE og i bilaterale aftaler og naboskabspolitikken samt i kredsen af G8 lande.

En væsentlig side af de europæiske sociale mål er bekæmpelsen af fattigdom. Medlemsstaterne skal nationalt eller gennem EU i overensstemmelse med FN's Millennium-mål yde mindst 0,7% af BNI i udviklingsbistand til verdens fattigste lande i 2015, herunder ikke mindst til lande i Afrika syd for Sahara.

LO opfordrer Kommissionen til at fremlægge en handlingsplan og en strategi med forslag til, hvordan EU kan fremme de fælles værdier og ambitioner i globale sammenhænge, herunder beskyttelse af investeringer, konkurrenceret og sociale og miljømæssige værdier.

LO håber at disse praktiske visioner kan være til inspiration for de beslutninger, som i de kommende måneder og år skal træffes om Europas fremtid.